

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі _____



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана

Лілія МАРТИНЕЦЬ

10 жовтня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	208 Агроінженерія	Агроінженерія

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти (денна та заочна форма навчання) спеціальності 208 «Агроінженерія».

«12» вересня 2022 року – 8 с.

Розробник:

Карпіцький М.М., доктор філософських наук, доцент кафедри механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі.

Робоча програма переглянута та затверджена на засіданні кафедри механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі.

Протокол від 12.09.2022 року № 3.

Завідувач кафедри механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі


Вадим ВОЛОХ
(підпис) (ініціали і прізвище)

Схвалено проектною групою освітньої програми «Агроінженерія».

1) Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання- <u>відсутнє</u>	Спеціальність: 208 Агроінженерія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Семестр	
		3й	3й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи студента - 3	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		20 год.	6-год.
Практичні, семінарські			
10 год.		2-год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Самостійна робота			
60 год.		82 год.	
Мова навчання: <u>державна</u>		У тому числі:	
		Індивідуальні завдання: - год.	
	Форма підсумкового контролю: <u>екзамен</u>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є поглиблена та якісна підготовка конкурентоспроможних професіоналів, що володіють високим рівнем культури, здатних розуміти сутність і соціальну значущість своєї професії, здатним розуміти гуманітарне та соціальне значення науки.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є розвиток загальної ерудиції та філософської культури мислення, збагачення історичної пам'яті, опанування методологією філософського аналізу сучасних проблем та їх соціального та гуманітарного значення, вміння співвіднести наукове і суспільне знання з етичним розумінням та історичним значенням.

2.3. Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних компетентностей**:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

ЗК3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

3. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.

ПРН6. Формулювати нові ідеї та концепції розвитку агропромислового виробництва.

ПРН9. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають у процесі професійної діяльності, та формувати у майбутнього фахівця почуття відповідальності за виконувану роботу.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття філософії.

Філософствування і ціннісне самовизначення. Інтуїтивне розуміння філософії. Філософський талант. Проблема визначення філософії. Основне питання філософії. Філософське обґрунтування істини і методи філософського пізнання. Академічна доброчесність.

Тема 2. Філософія та наука.

Завдання філософії, що мають значення для науки. Раціональний тип знання. Загальні риси і відмінності філософського і наукового знання. Відмінність філософії від мистецтва, релігії і богослов'я.

Тема 3. Онтологія.

Вчення про буття. Поняття сутності та існування, матеріального та ідеального. Основні напрямки в онтології: матеріалізм, об'єктивний і суб'єктивний ідеалізм.

Вчення про буття в античній філософії. Антична картина світу і полісне мислення. Формування грецької філософії й питання про архе. Вчення про буття до Сократа. Відкриття ідеального буття Піфагором і Парменідом. Діалектика Сократа. Вчення про буття Платона. Філософія як «метафізика» Арістотеля.

Тема 4. Емпіризм і раціоналізм.

Основне питання філософії та проблема пізнання. Агностицизм, скептицизм і гносеологічний оптимізм. Раціоналізм і емпіризм, їх основи в особистісному та історико-культурному досвіді. Необхідність відкриття трансцендентні сфери. Гносеологічна орієнтація й антропоцентризм новоевропейської філософії.. Раціоналізм Декарта, Спінози та Лейбніца. Емпіризм Дж. Локка і Дж. Берклі та Д. Юма.

Тема 5. Значення трансценденталізму І. Канта для історії філософії.

Трансценденталізм І. Канта. Апріорні форми споглядання, розсудку та розуму. Категоричний імператив. Передумови трансценденталізму в новоевропейському розумінні суб'єктивності.

Тема 6. Вчення про цінності.

Види цінностей. Етичні та правові цінності. Цінність і норма. Зміна розуміння цінностей в історії культури. Поняття блага й чесноти в античності та середньовіччі.

Зміна картини світу в епоху еллінізму. Філософія як «цілителька душі». Ідеал мудреця до філософії епікурейства, скептицизму, стоїцизму.

Сучасні течії етики: утилітаризм, нігілізм, трансценденталізм. Етична позиція утилітаризму: І. Бентам і Дж. Ст. Мілль. Нігілізм Ф. Ніцше. Трансцендентальна природа цінностей. Формальна і матеріальна теорія цінностей: І. Кант і М. Шелер.

Тема 7. Філософія людини та особистості.

Поняття людини в сучасній свідомості. Медичне і філософське розуміння людини. Сутність людини. Відмінність поняття людини від понять «особистість», «індивід». Змістовне розкриття поняття «особистість», самосвідомість особистості.

Тема 8. Філософія свободи.

Свобода як здатність діяти відповідно до себе. Відмінність свободи від свавілля і поняття відповідальності. Свобода від зовнішніх обставин і від психічних факторів. Позитивне обґрунтування свободи на основі ідеї трансцендування.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р		л	п	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Поняття філософії.	10	4	-	-	6	10	2	-	-	8
Тема 2. Філософія і наука.	12	4	-	-	8	12	4	-	-	8
Тема 3. Онтологія.	10	2	2	-	6	10	-	2	-	8
Тема 4. Емпіризм і раціоналізм.	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 5. Значення трансценденталізму І. Канта для історії філософії.	14	2	2	-	10	14	-	-	-	14
Тема 6. Вчення про цінності.	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 7. Філософія людини та особистості.	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 8. Філософія свободи.	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Усього	90	20	10	--	60	90	6	2	-	82

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Поняття філософії	-	-
2	Філософія і наука	-	-
3	Онтологія	2	-
4	Емпіризм і раціоналізм	2	2
5	Значення трансценденталізму І. Канта для історії філософії	2	-
6	Вчення про цінності	2	-
7	Філософія людини та особистості	2	-
8	Філософія свободи	-	-

7.

Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом

8. Індивідуальні завдання
Не передбачено навчальним планом

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів Луганського національного аграрного університету.

10. Форми поточного та підсумкового контролю і засоби діагностики результатів навчання

10.1. Поточний контроль проводиться у вигляді опитування тестування або виконання відповідних завдань.

10.2. Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену.

10.3. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести та презентації студентами результатів виконаних завдань.

10.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Семестровий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	8	8	8	8	6	6	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: *on-line: Microsoft Office 365, Moodle (GNU загальна суспільна ліцензія)*.

12. Рекомендовані джерела інформації

12.1. Навчальна та інша література

1. Карпіцький М. М. Введення в філософію. Поняття філософії. Філософія та наука. Навчальний посібник / М. М. Карпіцький. – Харків: ЛНАУ, 2016. – Ч. 1. – 40 с.

2. Качуровський М.О. Сучасний курс філософії: навч. посіб. / М. О. Качуровський, В. О. Цикин. – Суми: Вид-во СумДУ ім. Макаренка, 2011. – 228 с.

3. Киричок О. Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних

закладів / О. Б. Киричок. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010. – 381 с.

4. Кралуок П. М. Історія філософії України : підручник / П. М. Кралуок. – К. : КНТ, 2015. – 652 с.

5. Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник / О. М. Кривуля. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с.

6. Лузан А. О. Вступ до філософії : навч. посіб. / А. О. Лузан. – Краматорськ: ДДМА, 2012. – 136 с.

7. Основи філософії: навч. посіб./ Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим [та ін.]; за ред. М. Ф. Шмиголя. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.

8. Попович М. В. Філософія свободи / М. В. Попович. — Харків: Фоліо, 2018. — 524 с.

9. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. Посібник / М. Поцюрко. – Львів: Сполом, 2014. – 277 с.

10. Сошніков А. О. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей / А. О. Сошніков. – Харків : Майдан, 2016. – 162 с.

11. Філософія: Конспект лекцій для студентів факультету соціології та управління / Уклад.: Александрова О. С. – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. – 125 с.

12. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова – К.: КНТ, 2016 – 396 с.

Допоміжна література

1. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Пер. з фр. – Том другий. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. – 488 с.

2. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Том перший. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009. – 576 с.

3. Філософський енциклопедичний словник. – Київ: Абрис, 2002. – 744 с.

12.2. Електронні ресурси

1) Інтернет-ресурси:

Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки ім В. Г. Короленка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.korolenko.kharkov.com>

Карпіцький М.М. Лекції по філософії [Електронний ресурс] // Архів відео лекцій. – URL: <http://nnkarpitsky.blogspot.com/>